

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ**

Кафедра теорії держави та права

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Назва освітньо-професійної програми	Право
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Вид навчальної дисципліни	обов'язкова
Мова викладання	українська
Рік навчання	другий (денна, заочна)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2024 № 17
Протокол від 02.09.2024 № 18

СХВАЛЕНО

Вченою радою
Навчально-наукового інституту
права та інноваційної освіти
Протокол від 16.08.2024 № 12

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Право»

_____ Ольга ЧЕПІК-ТРЕГУБЕНКО
(підпис)

Розглянуто на засіданні кафедри загальноправових дисциплін Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти протокол від 05.06.2024 № 24, протокол від 12.08.2024 № 1, на засіданні кафедри теорії держави та права протокол від 02.09.2024 № 1

Міжнародне право. Робоча програма навчальної дисципліни. Дніпро: Дніпровський державний університет внутрішніх справ, 2024 рік. 21 с.

РОЗРОБНИКИ:

1. доцент кафедри загальноправових дисциплін Дніпровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент Степаненко Кирил Володимирович;
2. доцент кафедри загальноправових дисциплін Дніпровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент Талдикін Олександр Васильович.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. професор кафедри міжнародного права Університету митної справи та фінансів, доктор юридичних наук, професор Легка Оксана Володимирівна;
2. голова Орджонікідзевського районного суду міста Запоріжжя Калюжна Вікторія Вікторівна.

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**
(додаток 1 до Робочої програми навчальної дисципліни)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів ЄКТС	3	3
Загальна кількість годин	90	90
Рік підготовки	2	2
Семестр	3	3
Лекції	16	6
Семінарські	14	10
Практичні	-	-
Самостійна робота	60	74
Індивідуальні завдання	-	-
Підсумковий семестровий контроль	залік	залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Міжнародне право» є набуття та поглиблення знань з міжнародного права, формування вмінь та навичок правильного тлумачення і реалізації міжнародних норм та принципів; аналіз сучасної системи світового правопорядку та підготовка висококваліфікованих та конкурентоспроможних фахівців з ґрунтовними теоретичними знаннями та практичними навичками для участі у міжнародних відносинах на підставі міжнародно-правового підходу.

Очікувані результати навчання:

використовувати у практичній діяльності основні засади міжнародного права;

розуміти особливості застосування норм міжнародного права;

володіти навичками аргументації у правотлумачному та правозастосовному процесі.

Вивчення дисципліни забезпечує формування компетентностей за освітньою програмою:

Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК1 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні компетентності:

СК2 – Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК4 – Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК5 – Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права.

СК7 – Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, 7 кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК13. – Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК17 – Здатність юридично правильно характеризувати та кваліфікувати факти і обставини вчинення злочинів організованими групами, злочинними організаціями, злочинними спільнотами; на підставі достовірних та перевірених фактів приймати обґрунтовані рішення відповідно до норм чинного законодавства.

СК18 – Здатність використовувати сучасні методи та прийоми виявлення та розслідування злочинів загальнокримінальної спрямованості, злочинів в органах державної влади та управління, вчинених організованими групами, злочинними організаціями, злочинними спільнотами.

Пререквізити: «Історія міжнародного права», «Конституційне право», «Міжнародне публічне право», «Теорія держави і права», «Соціально-політичні студії».

Постреквізити: «Правове регулювання трудових відносин зі співробітниками дипломатичних установ», «Право міжнародних організацій», «Міжнародне судочинство», «Європейська конвенція з прав людини та практика її застосування».

Здобувачі вищої освіти повинні продемонструвати такі результати навчання:

РН1 – Розуміти історичний, економічний, технологічний і культурний контексти розвитку міжнародного права.

РН4 – Формулювати і перевіряти гіпотези, аргументувати висновки у сфері міжнародного права.

РН16 – Використовувати комп'ютерні програмами, необхідні у правничій діяльності.

РН18 – Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ ТА ДЖЕРЕЛА МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

Міжнародне право як особлива система права. Функції міжнародного права. Співвідношення міжнародного права і внутрідержавного права, міжнародного публічного і міжнародного приватного права. Система міжнародного права: норми, основні принципи і інститути міжнародного права. Галузі міжнародного права. Джерела міжнародного права.

Міжнародне право як наука. Міжнародне право як навчальна дисципліна: предмет, завдання, система курсу, джерела і література.

ТЕМА 2. СУБ'ЄКТИ СУЧАСНОГО МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

Поняття і види суб'єктів міжнародного права. Первинні і похідні суб'єкти міжнародного права. Міжнародно-правове визнання. Теорії визнання. Форми визнання: де-факто, де-юре. Види міжнародно-правового визнання.

ТЕМА 3. ПРИНЦИПИ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

Поняття принципів міжнародного права. Принцип мирного існування країн із різними соціально-економічними та політичними системами.

Принципи, які безпосередньо відносяться до підтримки міжнародного миру і безпеки: незастосування сили і погрози силою; мирного вирішення міжнародних спорів; територіальній цілісності держави; непорушності державних кордонів.

Загальні принципи міжнародного співробітництва: суверенної рівності держав; невтручання у внутрішні справи; загальної поваги прав людини; самовизначення націй і народів; співробітництво держав; сумлінне виконання міжнародних зобов'язань.

ТЕМА 4. ТЕРИТОРІЯ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

Поняття і види територій. Державна територія, її ознаки. Державні кордони. Делімітація. Демаркація. Територіальний розподіл. Територіальний спор і претензія. Демілітаризовані і нейтралізовані зони. Міжнародні ріки. Міжнародно-правовий режим Антарктики. Правовий режим Арктики.

ТЕМА 5. ПРАВО МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ

Поняття і джерела права міжнародних публічних договорів. Поняття і юридична природа міжнародного договору. Класифікація міжнародних договорів їх форма і структура. Укладання міжнародних договорів. Тлумачення міжнародного договору. Припинення і призупинення міжнародного договору. Забезпечення виконання міжнародного договору.

ТЕМА 6. ПОНЯТТЯ ГРОМАДЯНСТВА ТА ПРАВ ЛЮДИНИ В МІЖНАРОДНОМУ ПУБЛІЧНОМУ ПРАВІ

Зміст та визначення прав людини. Особливості функціонування міжнародних правозахисних організацій. Забезпечення прав людини при набутті і втраті громадянства. Захист прав дитини при вирішенні питань його громадянства. Права людини і подвійне громадянство. Права людини і принципи правового регулювання статусу іноземців. Європейська практика реалізації інституту громадянства.

ТЕМА 7. ПРАВО МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Поняття і класифікація міжнародних публічних організацій. Порядок утворення міжнародних організацій і припинення їх існування, компетенція, повноваження і функції міжнародних організацій. Органи міжнародної організації. Прийняття рішень міжнародними організаціями. Організація Об'єднаних Націй (ООН). Спеціалізовані установи ООН. Регіональні міжнародні організації.

ТЕМА 8. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

Поняття міжнародно-правової відповідальності. Джерела права інституту міжнародно-правової відповідальності. Суб'єкти міжнародно-правової відповідальності. Види і форми міжнародно-правової відповідальності. Підстави виникнення міжнародно-правової відповідальності. Реалізація відповідальності. Обставини, які звільняють від відповідальності. Відповідальність за міжнародні злочини. Відповідальність фізичних осіб. Відповідальність міжнародних організацій.

ТЕМА 9. ПРАВО ЗОВНІШНІХ ЗНОСИН

Поняття дипломатичного права. Дипломатичні представництва та місії. Дипломатичний корпус. Привілеї та імунітети. Дипломатичне право спеціальних місій і міжнародних організацій. Поняття та джерела консульського права. Типи консульських установ. Призначення консула та припинення його повноважень. Функції консульських установ. Консульські імунітети та привілеї.

ТЕМА 10. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ЗАСОБИ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

Право (інститут) мирного врегулювання спорів. Принципи мирного врегулювання міжнародних спорів у міжнародному праві. Мирні засоби врегулювання спорів відповідно до Статуту ООН. Юридичний зміст принципу мирного врегулювання спорів. Поняття «міжнародний спір». Спори юридичного і неюридичного характеру.

Політичні й юридичні засоби розв'язання міжнародних спорів. Засоби мирного врегулювання спорів. Дипломатичні засоби мирного врегулювання спорів. Юридичні засоби вирішення міжнародних спорів (міжнародний арбітраж та міжнародний судовий процес). Примусові засоби забезпечення миру і безпеки. Інституційне забезпечення мирного врегулювання спорів.

ТЕМА 11. МІЖНАРОДНЕ ГУМАНІТАРНЕ ПРАВО

Головні права і свободи у міжнародному праві. Міжнародні стандарти в галузі прав людини. Міжнародне співробітництво в галузі прав людини. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні.

Міжнародні сутички. Початок війни. Нейтралітет. Правове положення учасників збройних сутичок. Воєнна окупація. Заборонені засоби та методи ведення збройних дій (сухопутна війна). Морська та повітряна війна. Права особи при збройних сутичках. Завершення військових дій та стану війни.

ТЕМА 12. ПРАВО МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ

Поняття, предмет та джерела права міжнародної безпеки. Загальна система колективної безпеки. Регіональні системи колективної безпеки.

Поняття міжнародної сутички та міжнародної ситуації. Мірні засоби вирішення міжнародних сутичок: переговори, обслідування, примирення, посередництво. Вирішення міжнародних сутичок в арбітражних (третейських) та судових міжнародних органах.

4. СТРУКТУРА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

Теми та план лекційних занять

Назва теми лекційного заняття	План лекційного заняття	Кількість годин
Тема № 1. Поняття та джерела міжнародного права	1. Поняття, система та функції міжнародного права, їх характерні особливості. 2. Джерела міжнародного публічного права. 3. Проблеми сучасного міжнародного публічного права.	2
Тема № 2 Суб'єкти сучасного міжнародного права	1. Поняття та види суб'єктів міжнародного публічного права. Зміст міжнародної правосуб'єктності. 2. Держава як основний суб'єкт міжнародного публічного права. Україна як суб'єкт міжнародного права. 3. Правосуб'єктність вторинних суб'єктів міжнародного права. 4. Визнання суб'єктів міжнародного публічного права.	2

Тема № 3 Принципи міжнародного права	1. Проблема визначення статусу принципів у міжнародному публічному праві. 2. Характеристика основних принципів МПП. 3. Джерела кодифікації основних принципів МПП.	2
Тема № 5 Право міжнародних договорів	1. Поняття та джерела права міжнародних договорів. Класифікація міжнародних договорів. 2. Стадії укладання міжнародного договору. 3. Реєстрація й опублікування договорів. Тлумачення міжнародних договорів. 4. Припинення міжнародних договорів і зупинення їхньої дії. 5. Основні міжнародні договори у галузі прав людини.	2
Тема № 7 Право міжнародних організацій	1. Загальні відомості щодо права міжнародних організацій як галузі міжнародного права. 2. Поняття й ознаки міжнародної міжурядової організації. 3. Організація Об'єднаних Націй. Спеціалізовані органи ООН. 4. Європейська система міжнародних організацій.	2
Тема № 8 Відповідальність у міжнародному праві	1. Поняття та особливості міжнародно-правової відповідальності. 2. Ознаки міжнародно-правової відповідальності. 3. Види міжнародно-правової відповідальності. 4. Обставини звільнення від міжнародно-правової відповідальності.	2
Тема № 9 Право зовнішніх зносин	1. Поняття, джерела та система права зовнішніх зносин. Органи зовнішніх зносин. 2. Поняття та особливості консульського права. 3. Дипломатичне право міжнародних організацій.	2
Тема № 11 Міжнародне гуманітарне право	1. Поняття та характеристика міжнародного гуманітарного права. Основні універсальні міжнародні акти по захисту прав людини. 2. Міжнародний механізм контролю за дотриманням прав людини. Рада Європи: історія створення, структура, порядок прийняття в Раду Європи. 3. Захист прав людини у період збройних конфліктів.	2

Теми семінарських занять

Назва теми семінарського заняття	Кількість годин
Тема № 2. Суб'єкти сучасного міжнародного права	2
Тема № 3. Принципи міжнародного права	2
Тема № 5. Право міжнародних договорів	2
Тема № 8. Відповідальність у міжнародному праві	2
Тема № 10. Міжнародно-правові засоби вирішення спорів	2
Тема № 11. Міжнародне гуманітарне право	2
Тема № 12. Право міжнародної безпеки	2

Теми для самостійної роботи

Назва теми для самостійної роботи	Кількість годин
Тема № 1. Поняття та джерела міжнародного права	3
Тема № 2. Суб'єкти сучасного міжнародного права	3
Тема № 3. Принципи міжнародного права	3
Тема № 4. Територія в міжнародному праві	3
Тема № 5. Право міжнародних договорів	6
Тема № 6. Поняття громадянства та прав людини в міжнародному публічному праві	6
Тема № 7. Право міжнародних організацій	6
Тема № 8. Відповідальність у міжнародному праві	6
Тема № 9. Право зовнішніх зносин	6
Тема № 10. Міжнародно-правові засоби вирішення спорів	6
Тема № 11. Міжнародне гуманітарне право	6
Тема № 12. Право міжнародної безпеки	6

ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

Теми та план лекційних занять

Назва теми лекційного заняття	План лекційного заняття	Кількість годин
Тема № 1. Поняття та джерела міжнародного права	1. Поняття, система та функції міжнародного права, їх характерні особливості. 2. Джерела міжнародного публічного права. 3. Проблеми сучасного міжнародного публічного права.	2
Тема № 2 Суб'єкти сучасного міжнародного права	1. Поняття та види суб'єктів міжнародного публічного права. Зміст міжнародної правосуб'єктності. 2. Держава як основний суб'єкт міжнародного публічного права. Україна як суб'єкт міжнародного права. 3. Правосуб'єктність вторинних суб'єктів міжнародного права. 4. Визнання суб'єктів міжнародного публічного права.	2
Тема № 11 Міжнародне гуманітарне право	1. Поняття та характеристика міжнародного гуманітарного права. Основні універсальні міжнародні акти по захисту прав людини. 2. Міжнародний механізм контролю за дотриманням прав людини. Рада Європи: історія створення, структура, порядок прийняття в Раду Європи. 3. Захист прав людини у період збройних конфліктів.	2

Теми семінарських занять

Назва теми семінарського заняття	Кількість годин
Тема № 3. Принципи міжнародного права	2
Тема № 5. Право міжнародних договорів	2
Тема № 8. Відповідальність у міжнародному праві	2

Тема № 10. Міжнародно-правові засоби вирішення спорів	2
Тема № 12. Право міжнародної безпеки	2

Теми для самостійної роботи

Назва теми для самостійної роботи	Кількість годин
Тема № 1. Поняття та джерела міжнародного права	6
Тема № 2. Суб'єкти сучасного міжнародного права	6
Тема № 3. Принципи міжнародного права	6
Тема № 4. Територія в міжнародному праві	6
Тема № 5. Право міжнародних договорів	6
Тема № 6. Поняття громадянства та прав людини в міжнародному публічному праві	6
Тема № 7. Право міжнародних організацій	6
Тема № 8. Відповідальність у міжнародному праві	6
Тема № 9. Відповідальність у міжнародному праві	6
Тема № 10. Міжнародно-правові засоби вирішення спорів	6
Тема № 11. Міжнародне гуманітарне право	8
Тема № 12. Право міжнародної безпеки	6

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ТА ЗАВДАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЮ

1. Поняття, правова природа та сфера дії сучасного міжнародного права.
2. Сфера дії міжнародного права та його характерні особливості.
3. Природа юридично обов'язкової сили міжнародного права.
4. Функції міжнародного права.
5. Значення Вестфальського миру 1648 р. для становлення і розвитку міжнародного права.
6. Співвідношення міжнародного права та національного права.
7. Дія міжнародного права в національному праві.
8. Система та структура міжнародного права.
9. Поняття, критерії відокремлення та види галузей міжнародного права.
10. Поняття та характерні риси норм міжнародного права.
11. Види норм міжнародного права та їх класифікація.
12. Кодифікація норм міжнародного права.
13. Концепція «м'якого права» у міжнародному публічному праві.
14. Принципи міжнародного права.
15. Природа й ознаки принципів міжнародного права.
16. Класифікація та зміст принципів міжнародного права.
17. Поняття та види джерел міжнародного права.
18. Міжнародний договір.
19. Міжнародний звичай.
20. Рішення міжнародних міжурядових організацій.
21. Допоміжні засоби для визначення норм міжнародного права.
22. Односторонні акти держав.

23. Міжнародний правотворчий процес та реалізація норм міжнародного права.
24. Сутність, принципи та суб'єкти міжнародного правотворчого процесу.
25. Поняття, форми, способи та механізм реалізації норм міжнародного права.
26. Суб'єкти міжнародного права.
27. Зміст інституту міжнародної правосуб'єктності.
28. Держава як суб'єкт міжнародного права.
29. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних міжурядових організацій.
30. Питання міжнародної правосуб'єктності фізичних осіб.
31. Визнання у міжнародному публічному праві.
32. Форми, типи та засоби визнання.
33. правонаступництво у міжнародному публічному праві.
34. Поняття, підстави та об'єкт дії норм правонаступництва.
35. Врегулювання проблем правонаступництва у зв'язку з припиненням існування СРСР та правонаступництво України
36. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо міжнародних договорів 1978 р.
37. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо державної власності, державних архівів та державних боргів 1983 р.
38. Протиправні діяння в міжнародному публічному праві та їх класифікація.
39. Обставини, що звільняють від відповідальності в міжнародному публічному праві.
40. Суб'єкти відповідальності в міжнародному публічному праві.
41. Види та форми відповідальності в міжнародному публічному праві.
42. Статті про відповідальність держав за міжнародно-протиправні діяння 2001 р.
43. Відповідальність за правомірну діяльність.
44. Міжнародно-правові зобов'язання erga omnes суб'єкта міжнародного права перед іншими державами та міжнародним співтовариством.
45. Умови правомірності та механізм застосування санкцій за міжнародним публічним правом.
46. Поняття, підстави, умови правомірності та механізм застосування контрзаходів.
47. Санкції щодо Російської Федерації та персональні спеціальні обмежувальні заходи, спрямовані на припинення агресії РФ проти України.
48. Концепція естоппеля в міжнародному публічному праві та перспективи його застосування до порушень міжнародно-правових зобов'язань.
49. Населення в міжнародному публічному праві.
50. Питання громадянства в міжнародному публічному праві. Справа Ноттебома 1955 р. (Міжнародний Суд ООН).
51. Правовий статус іноземців, осіб без громадянства та осіб з множинним громадянством.

52. Гаазька конвенція про деякі питання, що стосуються колізії законів про громадянство 1930 р. та Конвенція про громадянство заміжньої жінки 1957 р.
53. Європейська конвенція про громадянство 1997 р.
54. Конвенція про статус апатридів 1954 р. та Конвенція про скорочення випадків безгромадянства 1961 р.
55. Правовий статус біженців. Конвенція про статус біженців 1951 р. та Протокол до неї 1967 р. Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців.
56. Правовий статус внутрішньо переміщених осіб. Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб».
57. Право притулку.
58. Поняття, джерела та принципи міжнародного гуманітарного права.
59. Кваліфікація збройних конфліктів та сфера застосування міжнародного гуманітарного права.
60. Міжнародні збройні конфлікти та їх правове регулювання.
61. Неміжнародні збройні конфлікти (збройні конфлікти неміжнародного характеру) та їх правове регулювання.
62. Учасники збройного конфлікту.
62. Захист жертв війни за міжнародним гуманітарним правом. Женевські конвенції 1949 р. та Додаткові протоколи до них 1977 р.
64. Засоби та методи ведення війни.
65. Конвенція про заборону або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що наносять надмірні пошкодження або мають невибіркову дію 1980 р. та додаткові протоколи до неї.
66. Правовий режим окупації. Гаазька конвенція та Положення про закони та звичай сухопутної війни 1907 р.
67. Кваліфікація збройного конфлікту на території України (від 2014 р. до цього часу)
68. Міжнародні злочини та індивідуальна кримінальна відповідальність за міжнародним правом.
69. Конвенція про попередження злочину геноциду та покарання за нього 1948 р. Конвенція проти катувань та інших жорстоких або таких, що принижують гідність, видів поведінки і покарання 1984 р.
70. Міжнародні кримінальні судові установи. Римський статут Міжнародного кримінального суду.
71. Форми та напрямки міжнародного співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю.
72. Правова допомога та екстрадиція.
73. Поняття та види територій у міжнародному публічному праві.
74. Поняття територіального верховенства, правова природа, склад та підстави зміни державної території.
75. Державні кордони та їх правовий режим.
76. Територіальні спори та претензії.

77. Території з особливим правовим режимом.

78. Правовий режим Антарктики.

79. Поняття, джерела та принципи міжнародного морського права.

80. Правовий статус і режим внутрішніх вод, територіального моря, прилеглої зони, виключної економічної зони, континентального шельфу, архіпелажних вод, відкритого моря, Міжнародного району морського дна, міжнародних проток та міжнародних каналів згідно з Конвенцією ООН з морського права 1982 р.

6. КРИТЕРІЇ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Для навчальної дисципліни «Міжнародне право» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: залік, стандартизовані тести, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, студентські презентації та виступи на наукових заходах.

Підсумковий семестровий контроль успішності проводиться у формі заліку з відповідної освітньої компоненти або його окремої завершеної частини в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою навчальною програмою, і у строки, встановлені навчальним планом та розкладом.

Підсумковий семестровий контроль буде сформовано з 30-ти білетів за єдиним принципом: кожен білет містить теоретичну та практичну частини. Теоретична частина містить два питання; практична частина – одне практичне завдання (задача). Максимальний час для підготовки до екзамену дається – 30 хвилин. Кожне питання екзаменатором оцінюється окремо. Максимальна кількість балів за підсумковий контроль не більше 50 балів.

У разі настання обставин непереборної сили (форсмажорних обставин) контрольні заходи можуть проводитися з використанням технологій дистанційного навчання. Системою буде обрано по 50 тестових питань з дисципліни, кожне з яких оцінено у 1 бал. Відведений час для проходження тесту – 100 хвилин. Максимально можливий результат особи, яка складає підсумковий семестровий контроль за відповіді на тестові запитання може скласти 50 балів. Відповідь на кожне з запитань оцінюється в 0 або 1 тестових балів: якщо вказано правильну відповідь – 1 бал; неправильну відповідь – 0 балів.

При оголошенні сигналу «Повітряна тривога» здобувачі вищої освіти залишають роботи в аудиторії та проходять у сховище до сигналу «Відбій повітряної тривоги». Час «Повітряної тривоги» не враховується у загальний термін підсумкового контролю.

ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ		
Поточний контроль (ПК)		Підсумковий контроль
Аудиторна робота	Самостійна робота/ Індивідуальна робота	Залік (З) / ЕКЗАМЕН (Е)
≤ 40	≤ 10	
≤ 50		≤ 50
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК + З ≤ 100		

Підсумкова оцінка у випадку складання екзамену (П) = ПК + Е ≤ 100		
ДЛЯ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ		
Поточний контроль (ПК)		Підсумковий контроль
Аудиторна робота	Самостійна робота/ Індивідуальна робота	Залік (З) / ЕКЗАМЕН (Е)
≤ 20	≤ 30	
≤ 50		≤ 50
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК + З ≤ 100		
Підсумкова оцінка у випадку складання екзамену (П) = ПК + Е ≤ 100		

**Критерії оцінювання аудиторної роботи здобувачів вищої освіти
(денна та заочна форми навчання)**

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Високий рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики.
4	Невисокий рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями . Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики
3	Достатній рівень компетентностей. Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні ; практичні навички та вміння мають поверхневий характер , потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані, деякі види завдань виконані з помилками
2	Недостатній рівень Питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру ; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки , які потребують подальшого усунення
1	Мінімальний рівень компетентностей. Студент, слухач не готовий до заняття, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
	помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань
0	Незадовільний рівень компетентностей. Відсутність на занятті.

**Критерії оцінювання самостійної роботи
(денна форма навчання)**

Максимум 10 балів	
Підготовка словника юридичних термінів з тем курсу	4
Підготовка презентації з навчальної теми чи з окремого питання	до 10 балів
Підготовка доповіді	5
Виконання індивідуальних творчих завдань (за погодженням з викладачем та відповідно до програми курсу)	До 10 балів
Підготовка та розробка схем та таблиць	5-8 балів
Підготовка тез наукових доповідей, статей та участь у конференціях, круглих столах	до 10 балів

**Критерії оцінювання самостійної роботи
(заочна форма навчання)**

Максимум 30 балів	
Підготовка словника юридичних термінів з тем курсу	4
Підготовка презентації з навчальної теми чи з окремого питання	до 15 балів
Підготовка доповіді	5
Виконання індивідуальних творчих завдань (за погодженням з викладачем та відповідно до програми курсу)	до 10 балів
Підготовка та розробка схем та таблиць	15 балів
Підготовка тез наукових доповідей, статей та участь у конференціях, круглих столах	до 30 балів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
	Залік	Екзамен/ диференційований залік	Оцінка	Пояснення
90-100	зараховано	Відмінно	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані в повному обсязі.
83-89		Добре	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний в повному обсязі; в основному

				сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близько до максимальної.
75-82			С	«Добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками.
68-74		Задовільно	Д	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю; але прогалини не носять істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених РПНД навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.
60-67			Е	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовано деякі практичні навички роботи; частина передбачених РПНД навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59	не зараховано	Не задовільно	FX	«Умовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовані необхідні практичні навички роботи; більшість навчальних завдань не виконано або якість їх виконання оцінено кількістю балів, близько до мінімальної; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).
1-34			Ф	«Безумовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу не засвоєний; не сформовані необхідні практичні навички роботи; всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки або не виконані взагалі; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ

ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧЕНО НАВЧАЛЬНОЮ ДИСЦИПЛІНОЮ

Інформаційне та методичне забезпечення навчальної дисципліни: схеми та таблиці, презентації, відео, аудіо програвач, крейдово-магнітна дошка, проектор.

8. ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (рекомендовані джерела інформації)

Основні нормативні акти:

- Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141 (зі змінами внесеними Законом України «Про внесення змін до статті 80 Конституції України (щодо недоторканності народних депутатів України)» від 03 вересня 2019 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 38. Ст. 160.).

- акти міжнародного права:

1. Віденська конвенція про право міжнародних договорів. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118.

2. Договір про заснування Європейської Спільноти (Договір про заснування Європейського економічного співтовариства). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_017#Text.

3. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. Офіційний вісник України. 2008. № 93. Ст. 3103.

4. Конвенція з примирення та арбітражу в рамках Організації з безпеки і співробітництва в Європі 1992 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_a11#Text.

5. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04 листопада 1950 р., з поправками, внесеними відповідно до положень Протоколів № 11 та № 14. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004.

6. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text.

7. Міжнародний пакт про соціальні, економічні і культурні права від 16 грудня 1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text.

8. Римський статут Міжнародного кримінального суду. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text.

9. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010#Text.

10. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text.

- закони:

1. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 17 липня 2006 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 30. Ст. 260.
2. Про внесення змін до Конституції України (щодо стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору): Закон України від 7 лютого 2019 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 9. Ст. 50.
3. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 50. Ст. 540.
4. Про правонаступництво України: Закон України 12 вересня 1991 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 46. Ст. 617.
5. Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції: Закон України від 17 липня 1997 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 40. Ст. 263.
 - підзаконні акти:
 1. Про Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні. Указ Президента України від 10.06.93 р. №198/93. *Право зовнішніх зносин. Збірник документів*. К., 2003. С. 94-98.
 2. Про Консульський Статут України. Указ Президента України від 02.04.1994 р. №127/94. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/127/94>
 3. Про нештатних (почесних) консулів України. Указ Президента України від 17.02.1997 р. №150/97. *Право зовнішніх зносин. Збірник документів*. К., 2003. С. 758-761.

Підручники:

1. Войціховський А.В. Міжнародне право: підручник. Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 544 с.
2. Міжнародне публічне право: підручник; за заг. ред. Т. Л. Сироїд. Харків: Право, 2020. 648 с.
3. Міжнародне публічне право: підручник: у 2 т. / [В. В. Мицик, М. В. Буроменський, М. М. Гнатовський та ін.]; за заг. ред. В. В. Мицика. Харків: Право, 2018. Т. 2: Основні галузі. 2018. 624 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Антонович М. Міжнародне право: Навч. посіб. Юрінком Інтер, 2021. 384 с.
2. Кориневич А. О. Застосування міжнародного гуманітарного права до збройного конфлікту на території України: навч. посіб. Одеса: Фенікс, 2015. 78 с.
3. Наливайко Л. Р., Степаненко К.В, Є. М. Щербина Є.М Міжнародний захист прав людини. Навчальний Дніпро: ДДУВС, 2020. 312 с.
4. Наливайко Л. Р., Степаненко К. В. Міжнародно-правові стандарти прав людини. Навчальний посібник. Дніпро: ДДУВС, 2019. 184 с.
5. Наливайко Л. Р., Степаненко К. В. Міжнародне судочинство.

Навчальний посібник. Дніпро: ДДУВС, 2022. 304 с.

6. Право міжнародних організацій і Україна: у схемах та таблицях: навч. посіб. Бошицький Ю. Л. та ін.; за заг. ред. Бошицького Ю. Л., Дей М. О.; Київ. ун-т права НАН України. Київ: Ліра-К, 2014. 267 с.

Монографії та інші наукові видання:

1. Баліцький В. В. Міжнародне право як нормативна основа дипломатичної діяльності. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2018. № 6. С. 58-65.

2. Васецький В. Агресія російської федерації проти України: правові наслідки. *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»*. 2022. № 17. С. 121-124.

3. Громовенко К. В. Проблеми загальних принципів права у міжнародному праві. *Науковий вісник Мінародного гуманітарного університету*. Серія: юриспруденція. 2021. № 49. С. 176-179.

4. Дроздова Ю. Історико-правові передумови виникнення та періодизація становлення й розвитку права міжнародної безпеки. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 3. С. 177-182.

5. Задорожній О.В. Порухення агресивною війною Російської Федерації проти України основних принципів міжнародного права: моногр. К.: К.І.С., 2015. 712 с.

6. Задорожній О.В. Поняття та нормативні вимоги основних принципів міжнародного права. *Актуальні проблеми держави і права*. 2015. Вип. 75. С. 242-255:

7. Зверев Є.О. Тлумачення міжнародних договорів національними судами: європейський досвід та українська практика: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.0. Київ, 2015. 16 с.

8. Зубарева А. Взаємовідносини Комітету ООН з прав людини з іншими договірними органами з прав людини системи ООН. *Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини*. 2015. Випуск 37. Частина 2. С. 39-46.

9. Лухтан А. І. Міжнародне військове співробітництво України: історикотеоретичний аспект. *Військово-науковий вісник*. 2017. Вип. 27. С. 71-88.

10. Нігреєва О. О. Джерела міжнародного права у діяльності сучасних міжнародних кримінальних трибуналів. *Правова держава*. 2017. № 27. С. 154-159.

11. Письменна В. О. Міжнародне право крізь призму солідаристського та структурно-функціонального підходів. *Актуальні проблеми політики*. 2015. Вип. 54. С. 80-90.

12. Репецька О. І. Вплив доктрини Монро на міжнародне право. *Альманах міжнародного права*. 2017. Вип. 16. С. 19-31.

13. Савенко М. Д. Міжнародне право в національній правовій системі за Основним Законом України. *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. 2016. Т. 181. С. 11-17.

14. Степаненко К. В. Перспективні напрями наукових досліджень

сучасних міжнародних відносин. *Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки*. 2015. №2 (2). С. 160-165.

15. Степаненко К. В. Суб'єкти міжнародного права в сучасних умовах формування нового світопорядку. *Український часопис міжнародного права*. 2016. №1. С. 44-49.

16. Степаненко К. В. Міжнародно-правове регулювання застосування Україною репресалій. *Альманах міжнародного права*. 2016. №13. С. 57-65.

17. Степаненко К. В. Конвенційний механізм міжнародного захисту прав людини. *Альманах міжнародного права*. 2018. № 19. С. 105-113.

18. Lung-Chu C. *An Introduction to Contemporary International Law: A PolicyOriented Perspective*. 3rd Edition. Oxford University Press, 2015. 674 p.

Інтернет-ресурси:

1. <http://www.un.org/> – Сайт ООН.
2. <http://www.un.org/> – Рада Безпеки ООН.
3. <http://www.coe.int> – Рада Європи.
4. <http://europa.eu> – Портал «Європа» Європейської Комісії.
5. http://ec.europa.eu/world/enp/index_en.htm – Сайт Європейської політики сусідства.
6. <http://www.delukr.ec.europa.eu/> – Представництво Європейської Комісії в Україні.
7. <http://www.coe.kiev.ua/> – Бюро інформації Ради Європи в Україні.
8. <http://www.osce.org> – Організація з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ):
9. <https://mfa.gov.ua/> – Офіційний сайт МЗС України: <https://mfa.gov.ua/>

**Завідувач кафедри
теорії держави та права**

Ольга КУЛІНІЧ

